

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАСВА

« 2 » вересня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 24 "Сфера обслуговування"

Спеціальність: 242 "Туризм і рекреація"

Освітньо-професійна програма: "Туризм"

Робоча програма ОК 15 Виробнича практика. – Одеса: ОНУ, 2024. – 14 с.

Розробники: **Нефедова Ніна Євгенівна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-географічного факультету; **Соколовський Віктор Анатолійович**, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-географічного факультету.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від "30" 08 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ "Туризм"

(Катерина КОЛОМІЄЦЬ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від "30" 08 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(_____)

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 9 годин – 270	Галузь знань <u>24</u> <u>"Сфера обслуговування"</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>242 «Туризм і рекреація»</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	Обов'язкова дисципліна	
		Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		1-й, 2-й	-
		Лекції	
		- год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		- год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		270 год.	- год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

Вступ

Виробнича практика є логічним продовженням навчання та практичної підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою підготовки «Туризм». Робоча програма виробничої практики складена у відповідності до освітньо-професійної програми (ОПП) другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 24 Сфера обслуговування спеціальності 242 Туризм і рекреація та «Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти і Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова». та має на меті набуття здобувачем освіти професійних навичок і умінь здійснення самостійної фахової діяльності. Здобувачі проходять виробничу практику в першому та другому семестрах 1-го року підготовки. Обсяг практики – 9,0 кредитів ЄКТС, що передбачає організацію і виконання самостійної роботи здобувачів протягом практики у обсязі 270 годин. Тривалість практики - 6 тижнів. Виробнича практика спрямована на формування та удосконалення практичних навичок і умінь, розвиток у здобувачів освіти здатності компетентного прийняття рішень у виробничих ситуаціях, оволодіння сучасними методами та формами професійної діяльності. Виробнича практика проводиться з відривом від навчання та безпосередньо пов'язана з майбутньою професійною діяльністю.

Робоча програма практики містить мету і завдання, компетентності та програмні результати навчання, терміни проведення, зміст діяльності здобувача вищої освіти, вимоги до звіту та звітної документації з практики, порядок підведення підсумків, критерії оцінювання тощо.

2. Мета та завдання виробничої практики

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових робіт/проектів.

Завданнями виробничої практики є:

- закріплення теоретичних знань, одержаних під час вивчення освітніх компонент циклу загальної та професійної підготовки відповідно до навчального плану;
- поглиблення, систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань щодо діяльності туристичних підприємств та установ;
- формування умінь, навичок та необхідних компетенцій для прийняття самостійних рішень у професійній діяльності.

У результаті проходження виробничої практики у студента мають бути сформовані такі компетентності:

інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
- ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.
- ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетенції (ФК):

- СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.
- СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.
- СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.
- СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.
- СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.
- СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

ПРН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

ПРН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

ПРН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

ПРН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

В результаті проходження виробничої практики на *підприємстві індустрії туризму* студент повинен **вміти** вирішувати завдання, пов'язані з вивченням діяльності підприємства індустрії туризму як суб'єкта ринку туристичних послуг:

- аналізувати місію та організаційні засади діяльності підприємства;
- визначати спеціалізацію підприємства і його місце на туристичному ринку певного рівня;
- виконувати власні функціональні обов'язки та визначати місце в загальній системі діяльності підприємства у відповідності до завдань та доручень;
- застосовувати знання іноземних мов;
- застосовувати на практиці знання, вміння і навички, отримані під час навчання;
- давати оцінку діяльності підприємства, оцінювати його продукт (за основними параметрами) і визначити конкурентні позиції на ринку певного рівня на основі зібраного аналітичного матеріалу;
- давати оцінку внутрішньому середовищу підприємства (виявити ресурси для покращення діяльності);
- на основі проведеного SWOT-аналізу вміти запропонувати заходи з посилення конкурентних позицій на туристичному ринку.

II. При проходженні виробничої практики в органах державного управління з туризму та у громадській організації зі сприяння розвитку туризму студент повинен вміти:

- аналізувати місію та організаційні засади діяльності;
- застосовувати правові і нормативні документи, які регламентують діяльність органу управління даного рівня;
- сумлінно виконувати функціональні обов'язки, проявляючи ініціативу і креативність при їх виконанні;
- за результатами проходження практики підготувати аналітичну записку (на основі SWOT-аналізу) щодо оцінки діяльності органу управління туризмом даного рівня.

3. Бази практик

Базами для проходження виробничої практики можуть виступати підприємства туристсько-рекреаційної сфери різного організаційно-правового статусу і різних видів господарської діяльності, які є юридичними особами, функціонують на ринку не менше одного року та здійснюють виробничу або інші види економічної діяльності. Базами практики також можуть бути управлінські структури, які здійснюють діяльність у сфері туризму та рекреації різного рівня управління (держава, регіон або певне муніципальне утворення (територіальна громада) та інші підприємства, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають Положенню про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та вимогам Програми виробничої практики.

Вимоги до бази виробничої практики: відповідність освітньо-професійній програмі, за якою здійснюється підготовка фахівців; ознайомлення і контроль за дотриманням здобувачами вищої освіти правил охорони праці, техніки безпеки, внутрішнього розпорядку і виробничої санітарії; можливість збору інформації та забезпечення здобувачів вищої освіти необхідною документацією, що відображає діяльність різних підрозділів підприємства; можливість користування технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики; наявність сучасного спеціалізованого інформаційного та технічного забезпечення.

Здобувачі освіти можуть самостійно з узгодженням із кафедрою економічної та соціальної географії і туризму обирати для себе місце проходження виробничої практики і пропонувати його для використання. Якщо студенти самостійно обирають місце проходження практики, у разі його відповідності (на основі заяв студентів про вибір бази практики), ЗВО може укласти типовий договір, де зазначаються умови співпраці.

Здобувачі освіти денної форми навчання у разі їх працевлаштування за фахом та при наявності відповідних підтверджуючих документів можуть, за погодженням керівника практики від кафедри економічної та соціальної географії і туризму, пропонувати базу практики за місцем роботи.

Документи, необхідні для проходження виробничої практики

Проходження виробничої практики потребує оформлення наступних документів:

1. Договір на проведення практики здобувачів освіти.

Співпраця ОНУ імені І.І. Мечникова з підприємствами–базами практик відбувається на підставі відповідних договорів про проведення виробничої практики. Договір для проходження виробничої практики укладається у двох примірниках – по одному базі практики й Одеському національному університету імені І.І. Мечникова. Договір із базою практики укладається терміном на чотири або п'ять років. Підписується директором підприємства, установи, організації, з одного боку, ректором університету – з іншого.

2. Наказ про направлення здобувачів освіти на практику.

Розподіл здобувачів освіти за базами практики і призначення керівників здійснюється кафедрою економічної та соціальної географії і туризму. На виробничу практику здобувачі освіти денної форми навчання направляються наказом ректора Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Наказ ректора про проведення виробничої практики формується не пізніше ніж за два тижні до початку практики. У наказі визначаються місце і терміни проведення практики, склад студентських груп, що направляються на кожен базу практики, відповідальний керівник за організацію практики, дата прийняття комісією заліку.

4. Організація практики

На початку практики здобувачі вищої освіти отримують інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомлюються з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів. При зарахуванні здобувачів вищої освіти на штатні посади на час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства. На здобувачів вищої освіти, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

Під час перебування на виробничій практиці студенти повинні максимально використати можливість здобуття практичного досвіду. З цією метою студент щодня заповнює щоденник виробничої практики, вказуючи види робіт, завдання, що виконувалися за дорученням керівника практики від підприємства, а також вказувати якому з завдань виробничої практики було присвячено увагу в цей день. Виконання доручень і завдань керівництва з проходження практики від підприємства має поєднуватися із можливостями

закріпити теоретичні знання й підготувати звіт (аналітичну записку) за визначеними завданнями.

Набуття практичних навичок передбачає:

- детальне ознайомлення з функціями підприємства/установи, його організаційно-функціональною структурою та розподілом функцій між співробітниками;
- ознайомлення і засвоєння функціональних обов'язків, покладених на стажера під час проходження виробничої практики;
- застосування під час стажування навичок і вмінь, набутих за попередній період навчання, зокрема, технологічних з туристичного обслуговування (різного сервісного спрямування), інформаційних і комунікаційних (реклама і PR), володіння державною та іноземною/ними мовою/ами, презентаційних тощо.

Календарний графік практики

№	Види робіт	Кількість днів
1	Ознайомлення з діяльністю, структурою, організаційними засадами місця проходження практики. Проходження інструктажу з техніки безпеки.	3-5
2	Практична діяльність. Виконання виробничих, управлінських, адміністративних завдань за планом проходження практики на підприємстві чи в установі	5 тижнів
3	Ведення щоденника практики	протягом практики
4	Збір, обробка, аналіз інформації відповідно до поставленого завдання	протягом практики
5	Підготовка звіту	протягом практики
6	Отримання характеристики з оцінкою за практику від керівника установи, повернення літератури, майна установи	1-2
7	Захист звіту та отримання підсумкової оцінки	1

Сумлінне ставлення до поставлених завдань під час проходження практики надає можливість студенту опанувати виробничо-організаційними навичками та вміннями з управління процесами обслуговування, претензійної роботи, маркетингових досліджень ринку та його сегментів, менеджерської роботи в туристичній дестинації за окремими програмами тощо.

4.1. Форма звітності

Щоденник практики. У щоденнику здобувач освіти повинен вказувати всі види виконаних робіт за кожен тиждень проходження практики. Ведеться протягом усього періоду проходження практики. Наприкінці практики належно оформлений щоденник підписується керівником практики від підприємства і передається на кафедру не пізніше ніж за один день до закінчення практики. Після закінчення проходження практики керівник практики від підприємства повинен дати характеристику здобувача, поставити оцінку, підпис та печатку підприємства.

Щоденник є основним документом здобувача під час проходження професійно-туристичної практики, призначеним для:

- виконання програми й календарного графіку проходження практики кожним здобувачем (розробляються керівником практики від кафедри за погодженням з керівником від бази практики);

- ведення поточних записів здобувачем щодо виконання щоденних завдань та характеристики професійних знань, умінь, здобутих під час практики;
- проведення поточного та підсумкового контролю з боку призначених керівників практикою від організацій/установ та Університету.

Наявність належним чином заповненого щоденника є підтвердженням тривалості перебування здобувача на практиці. Без заповненого щоденника практика не зараховується.

Звіт про проходження практики. Це основний підсумковий документ, що надає можливість проаналізувати й оцінити діяльність здобувача освіти під час проходження виробничої практики. Звіт, що відображає результати виконання індивідуального завдання, має бути складений за час проходження практики, перевірений і затверджений керівником виробничої практики від кафедри туризму та готельного господарства.

Звіт має містити:

- аналіз діяльності підприємства індустрії туризму/установи з розвитку туризму (державної, громадської): сфера діяльності, аналіз організаційних та управлінських засад, аналіз основної діяльності;
- визначення її місця, ролі і значення в туристичному процесі певного рівня (місцевого, регіонального, державного, міжнародного)
- виявлення сильних сторін і переваг, а також слабких сторін і недоліків діяльності;
- реальні пропозиції щодо поліпшення діяльності/посилення конкурентних позицій, які можуть бути основані як на аналізі внутрішнього середовища суб'єкта туристичного ринку, так і на загальних тенденціях розвитку туризму і їх імплементації до даного рівня.

Обсяг звіту з виробничої практики становить не менше 20 друкованих сторінок без урахування додатків і списку використаних джерел. Звіт містить наступні складові: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, що містить два розділи, висновки, додатки, список використаних джерел.

У вступі зазначаються мета і завдання практики, терміни її проходження, обґрунтовується актуальність теми індивідуального завдання практики, мета і завдання дослідження, формулюється об'єкт і предмет дослідження, практична значущість, методи наукових досліджень, апробація результатів роботи на підприємстві / організації / установі (у разі наявності), визначається емпірична та інформаційна база дослідження, загальний опис бази практики. Обсяг – 2-3 стор. Основна частина – 15-20 стор., висновки – 1-3 стор.

Основна частина може складатися з кількох розділів. Основна частина звіту найбільша за обсягом, займає не менше 15-20 сторінок роботи. Саме у ній відображається виконання індивідуальних завдань, що ставились перед студентом на період проходження практики. Розділи звіту повинні відповідати тематиці індивідуальних завдань. Порядок викладу матеріалу завжди підпорядкований меті практики. Поділ матеріалу на розділи та підрозділи, їх послідовність мають чітко відповідати програмі практики.

У висновках підводяться підсумки проведеного дослідження, наводяться одержані результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання. Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини звіту відповідно до поставлених завдань. Висновки мають містити відповіді на всі поставлені завдання, що дозволить визначити ступінь досягнення здобувачем мети дослідження.

До додатків потрібно включати допоміжний та інформаційний матеріал, що складає базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою завдання

4.2. Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від кафедри економічної географії і туризму і видається кожному здобувачу вищої освіти перед виїздом на виробничу практику.

Метою індивідуального завдання є: набуття здобувачами вищої освіти навичок самостійної роботи зі збору, обробки практичного матеріалу та узагальнення її результатів шляхом підведення підсумків та внесення пропозицій; стимулювання прагнень здобувачів вищої освіти до науково-дослідної роботи; формування власної думки при оцінці конкретних господарських або виробничих ситуацій, економічних явищ та процесів та прийнятті управлінських рішень.

Тематика індивідуальних завдань формується відповідно до тематики науково-дослідних робіт кафедри економічної та соціальної географії і туризму, особистих наукових інтересів здобувачів вищої освіти. Зміст індивідуальних завдань повинен відображати фахові особливості освітньо-професійної програми, враховувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати потребам приймаючої сторони, а також цілям і завданням освітнього процесу.

Найбільш типовими індивідуальними завданнями, зміст яких конкретизується й уточнюється під час проходження, можуть бути:

- збір статистичних, картографічних і краєзнавчих матеріалів за певною тематикою досліджень із наявних на підприємстві чи у відкритому доступі інформаційних джерел;
- систематизація та аналітична обробка цих матеріалів, у т.ч. із використанням програмного комп'ютерного забезпечення;
- складання аналітичних довідок щодо туристичної інфраструктури та сфери гостинності певних destinations, їхніх туристично-краєзнавчих описів, підготовка інформаційних листків і доповідей із презентаціями;
- аналіз регіональних програм розбудови та розвитку інфраструктури ринку туристичних послуг, програм сприяння розвитку підприємництва в туристичній галузі, зайнятості населення в туристичній галузі, формування туристичного іміджу міста/регіону/територіальної громади, програм розвитку місцевих рекреаційно-курортних комплексів тощо.

5. Форми контролю та методи оцінювання

За результатами виробничої практики проводиться залік, який відбувається відкрито перед членами комісії. На залік з виробничої практики здобувач освіти має представити весь пакет документів. Атестація за підсумками практики проводиться на підставі щоденника із характеристикою на студента від керівника практики на підприємстві та звіту, оформлених відповідно до встановлених вимог. Звіт виноситься на захист практики та доповідається із презентацією перед керівником практики від ЗВО.

Оцінка виставляється керівником практики з урахуванням результатів роботи за звітом, якості продемонстрованих студентом вмінь і навичок, а також рівня його професійної компетенції, виявленого в процесі проходження практики. характеристика на студента у щоденнику від керівника практики на підприємстві.

Підсумкова оцінка визначається наступним чином:

Вид контролю	Максимальна кількість балів
Ведення щоденника практики	20
Представлення виконаних індивідуальних завдань з місця проходження практики	40
Відгук керівника практики від підприємства	20
Захист звіту по практиці на підсумковій конференції у вигляді доповіді або мультимедійної презентації	20
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання

	літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

6. Методичне забезпечення

1. Наскрізна програма виробничої практики.
2. Методичні вказівки до проведення практики.
3. Матеріали та інструкції з техніки безпеки (кафедральні і у кожній установі-базі практики), устави та внутрішні розпорядки робіт баз практики
4. Підручники і навчальні посібники, періодичні та інтернет-джерела, статистичні збірники, матеріали бібліотек, музеїв, архівів.
5. Презентації, ілюстративно-демонстраційні засоби, програмне забезпечення.

7. Рекомендована література

Основна

1. ДСТУ 2452-97. Сертифікація. Основні поняття. Терміни та визначення.
2. ДСТУ 2925-94. Якість продукції. Оцінювання якості. Терміни та визначення.
3. ДСТУ 30523-97. Послуги громадського харчування.

4. ДСТУ 3230-95. Управління якістю та забезпечення якості. Терміни та визначення.
5. ДСТУ 3862-99. Громадське харчування. Терміни та визначення.
6. ДСТУ 4161:2003. Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги.
7. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. – К.: Держспожив стандарт України, 2004. – 12 с.
8. ДСТУ 4581:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація.
9. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник.
10. ДСТУ ISO 9001 -2001. Системи управління якістю. Вимоги.
11. ДСТУ ISO 9004-2-96. Державний стандарт України. Управління якістю та елементи системи якості. Частина II. Настанови щодо послуг //Послуги в Україні. Нормативні документи: Довідник /За заг. ред. В.Л. Іванова. Львів: НІЦ «Леонорм» 1999. С. 275-294.
12. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/222-19#Text>
13. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р., за № 324/95-ВР, із змінами URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
14. Інструкція Державного комітету України по туризму «Про порядок видачі суб'єктам підприємництва спеціальних дозволів (ліцензій) на діяльність, пов'язану з наданням туристичних послуг» від 27.07. 1994 р. № 79.
15. Національний стандарт України «Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги». ДСТУ 4527:2006
16. Національний стандарт України «Послуги туристичні. Класифікація готелів». ДСТУ 4269:2003.
17. Правила користування готелями і аналогічними засобами розміщення і надання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16 березня 2004 р. №19.
18. Правила обов'язкової сертифікації готельних послуг: Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 27 січня 1999 р. № 37. — Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 квітня 1999 р. за № 236/3529.
19. Про затвердження Правил користування готелями та надання готельних послуг в Україні: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству та Державного комітету України по туризму від 10 вересня 1996 р. № 77/44. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 вересня 1996 р. за №№ 531/1556.
20. Про стандартизацію: Закон України №2407 -III //Уряд, кур'єр. 2001 р.17 трав.
21. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>.

Додаткова

1. Білоусов О.М., Лугінін О.Є., Морозова О.С., Соколова Л.В. Менеджмент туристичної галузі : підручник. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
2. Джинджоян В.В., Тесленко Т.В., Горб К.М. Інноваційні технології в туризмі та гостинності : навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2022. 340 с.
3. Друкер П. Виклики для менеджменту ХХІ століття. Київ : КМ-Букс. 2020. 240 с.
4. Економіка туризму в цифрову еру: еволюція, маркетингова, перспективи: монографія / П.П. Гаврилко та ін.; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. Львів: АТБ, 2021. 162 с.
5. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 190 с.
6. Скопень М.М., Сукач М.К., Будя О.П., Артеменко О.І., Хрущ Л.А. Інформаційні системи і технології і готельно-ресторанному та туристичному бізнесі: підручник. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 768 с.
7. Управління сталим розвитком в туризмі: навч. посібник / І. М. Писаревський, Л. В. Оболенцева, О. І. Угоднікова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова.

8. Електронні інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України.. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
3. Бази даних підприємств України. URL: www.ua-region.com.ua
4. Сайт про готелі України та світу URL: www.hotels24.ua
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Курорти і санаторії України <https://ukraine-resorts.com/ua/>
7. World Travel and Tourism Council <http://www.wttc.travel/>
8. UN World Tourism Organization <http://www.unwto.org>
9. Міністерство фінансів України <https://www.mof.gov.ua/uk/>
10. Державне агентство розвитку туризму України <https://www.tourism.gov.ua/>
11. Council of Hotel, Restaurant & Institutional Educators. URL : <http://www.chrie.org>